

Anexă 4 Descriere surse de finanțare

Parte din proiectele propuse vor putea fi finanțate din instrumente structurale, prin Programul Operațional Regional, Programe Operaționale Sectoriale, precum și din alte surse de finanțare ale Uniunii Europene.

1.1 Fonduri nerambursabile disponibile

1.1.1 Programe operaționale

Programul Operațional Regional (POR) este succesorul Programului Operațional Regional 2007-2013 și unul dintre programele prin care România va putea accesa fondurile europene structurale și de investiții provenite din Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), în perioada 2014-2020.

POR 2014-2020 își propune ca obiectiv general creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale, prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, infrastructurii și serviciilor, pentru dezvoltarea durabilă a regiunilor, astfel încât acestea să își poată gestiona în mod eficient resursele și să își valorifice potențialul de inovare și de asimilare a progresului tehnologic.

Aceste obiective sunt traduse în 11 axe prioritare (plus o axă de asistență tehnică), care au în total o alocare estimată de 8,25 miliarde euro, din care 6,7 miliarde de euro reprezintă sprijinul UE, prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), iar 1,5 miliarde de euro - contribuția națională:

- Axa prioritară 1: Promovarea transferului tehnologic
- Axa prioritară 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii
- Axa prioritară 3: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon
- Axa prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile
- Axa prioritară 5: Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural
- Axa prioritară 6: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională
- Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului
- Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale
- Axa prioritară 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban
- Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale
- Axa prioritară 11: Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară
- Axa prioritară 12: Asistență tehnică

Programul Operațional Capital Uman (POCU) 2014-2020 stabilește prioritățile de investiții, obiectivele și acțiunile asumate de către România în domeniul resurselor umane, continuând investițiile realizate prin Fondul Social European (FSE) în perioada 2007-2013 și contribuind la atingerea obiectivului general al Acordului de Parteneriat (AP 2014-2020). Acțiunile de

investiții propuse în cadrul PO CU au în vedere rezolvarea problemelor legate de resursa umană precum:

- Rata scăzută de ocupare în rândul tinerilor;
- Densitate redusă a afacerilor și oportunități limitate de ocupare;
- Disparități importante legate de accesul și participarea pe piața muncii a anumitor categorii dezavantajate;
- Neconcordanță între cererea și oferta de competențe și expertiză.

Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) 2014-2020 răspunde provocărilor de dezvoltare identificate la nivel național în ceea ce privește infrastructura și resursele. Având în vedere gradul ridicat de corelare și complementaritate a tipurilor de investiții în infrastructură, promovarea investițiilor care adresează nevoile în domeniul infrastructurii și resurselor au fost propuse spre finanțare în cadrul unui singur program operațional, având ca obiectiv global: Dezvoltarea infrastructurii de transport, mediu, energie și prevenirea riscurilor la standarde europene, în vederea creării premiselor unei creșteri economice sustenabile, în condiții de protecție și utilizare eficientă a resurselor naturale.

POIM prin intermediul celor 8 axe prioritare propuse atinge 4 domenii esențiale pentru dezvoltarea urbană a României:

- Infrastructură de transport;
- Protecția mediului;
- Managementul riscurilor și adaptarea la schimbările climatice;
- Energia curată și eficiența energetică.

Investițiile dedicate **sectorului transport** vor fi orientate spre continuarea investițiilor demarate în perioada 2007-2013, având ca obiectiv principal definitivarea coridoarelor de pe rețeaua TEN-T, prin realizarea tronsoanelor lipsă, precum și dezvoltarea și modernizarea rețelei naționale de drumuri care asigură conectarea la rețeaua TEN-T și modernizarea rețelei de căi ferate, prin electrificare și dotarea cu material rulant a sectoarelor construite/reabilitate.

În **domeniul mediului**, investițiile preconizate pentru perioada 2014-2020 vor continua proiectele orientate spre implementare a acquis-ului comunitar în domeniul apei și apeii uzate, prin continuarea procesului de regionalizare a managementului în acest sector, precum și cel al managementului deșeurilor. Adicional, va continua procesul de elaborare și implementare a planurilor de management - seturi de acțiuni pentru ariile naturale protejate și siturile Natura 2000, precum și cel de decontaminare a siturilor industriale poluate istoric. Referitor la **domeniul schimbări climatice**, investițiile preconizate vor fi orientate spre măsuri non-structurale și structurale cu rol de prevenție a principalelor riscuri cu care se confruntă România, respectiv inundațiile, seceta și eroziunea costieră, acordându-se totodată atenție întăririi capacității de răspuns a structurilor cu rol în managementul situațiilor de urgență.

Energia curată și eficiența energetică, precum și asigurarea flexibilității transportului energiei electrice și gazelor naturale, reprezintă o prioritate dedicate cu precădere sectorului privat, atât pentru producătorii și distribuitorii de energie din resurse regenerabile al căror potențial a fost mai puțin exploatat, cât și pentru societățile comerciale active în sectorul industrial, care doresc să își eficientizeze consumul de energie prin cogenerare. Distribuția și contorizarea inteligentă vor contribui, de asemenea, la îmbunătățirea eficienței energetice și reducerea gazelor cu efect de seră, contribuind totodată la atingerea obiectivelor stabilite prin Strategia Europa 2020 în acest domeniu.

POIM beneficiază de o alocare financiară de cca. 11,8 mld. Euro, din care:

- 6,94 mld. Euro Fond de Coeziune;
- 2,48 mld. Euro Fond European de Dezvoltare Regională;
- 2,46 mld. Euro Cofinantare.

PO Competitivitate (POC) 2014-2020 susține investiții menite să răspundă nevoilor și provocărilor legate de nivelul redus al competitivității economice, în special în ceea ce privește sprijinul insuficient pentru cercetare, dezvoltare și inovare (CDI) și infrastructura subdezvoltată de TIC și implicit servicii slab dezvoltate, poziționându-se astfel ca un factor generator de intervenții orizontale în economie și societate, de natură să antreneze creștere și sustenabilitate. În acest context, programul prezintă următoarele axe prioritare:

- Axa prioritară 1 "Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor" prevede următoarele priorități de investiții:
  - Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor;
  - Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă.
- Axa prioritară 2 "Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă" prevede următoarele priorități de investiții:
  - Consolidarea aplicațiilor TIC pentru guvernare electronică, elearning, incluziune digitală, cultură online și e-sănătate;
  - Dezvoltarea produselor și serviciilor TIC, a comerțului electronic și a cererii de TIC;
  - Extinderea conexiunii în bandă largă și difuzarea rețelelor de mare viteză, precum și sprijinirea adoptării tehnologiilor emergente și a rețelelor pentru economia digitală.

Pachetul financiar total pentru programul operațional este stabilit la suma de 1 329 787 234 EUR, ea urmând să fie asigurată din următoarele linii bugetare specifice:

- EUR 1 080 699 494 (FEDR – Regiuni mai puțin dezvoltate);
- EUR 249 087 740 (FEDR – Regiuni mai dezvoltate).

Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) 2014-2020 își propune să consolideze capacitatea administrativă a autorităților și instituțiilor publice de a susține o economie modernă și competitivă, abordând provocarea 5 "*Administrația și guvernarea*" și provocarea 2 "*Oamenii și societatea*" din Acordul de Parteneriat al României. Programul este finanțat din Fondul Social European, în cadrul obiectivului tematic nr. 11 "*Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și eficiența administrației publice*".

PO CA 2014-2020 are rolul de a contribui la crearea unei administrații publice moderne, capabilă să faciliteze dezvoltarea socio-economică a țării, prin intermediul unor servicii publice, investiții și reglementări de calitate, contribuind la atingerea obiectivelor strategiei Europa 2020. Pentru a putea îndeplini acest rol, administrația publică are nevoie de resurse umane competente și bine gestionate, un management eficient și transparent al cheltuielilor publice, o structură instituțional-administrativă adecvată, precum și de proceduri clare, simple și predictibile de funcționare. O astfel de administrație trebuie să fie capabilă să ofere decidenților politici instrumentele necesare fundamentării și implementării unor politici publice în interesul cetățenilor.

Alocarea financiară a programului din Fondul Social European pentru perioada 2014-2020 este de 553,19 milioane de euro.

Bugetul POCA 2014-2020 este structurat pe 3 axe prioritare, după cum urmează:

- *Administrație publică și sistem judiciar eficiente*, cu o alocare financiară de 326,38 de milioane de euro (59%);
- *Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente*, cu o alocare financiară de 187,69 de milioane de euro FSE (33,93%);
- *Asistență tehnică*, cu o alocare financiară de 39,11 de milioane de euro (7,07%).

1.1.2 Programe de cooperare teritorială și transfrontalieră¹

De interes pentru municipiul Suceava având în vedere poziționarea geografică sunt:

Programul Operațional comun România - Ucraina 2014-2020

În perioada 2014-2020, Uniunea Europeană va finanța Programul Operațional Comun România-Ucraina, prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate (ENI). Programul se adresează zonei aflate la frontiera dintre România și Ucraina, și va contribui la atingerea obiectivului general al Instrumentului European de Vecinătate: evoluția către o regiune de prosperitate și bună vecinătate, realizată prin acțiuni de cooperare transfrontalieră în beneficiul statelor membre și nemembre ale UE care se învecinează.

Aria de cooperare

- *România, județele: Botoșani, Suceava, Tulcea, Maramureș, Satu-Mare*
- *Ucraina, oblasturile: Odessa, Ivano-Frankivsk, Zakarpatska, Cernăuți*

Bugetul programului este de 66 milioane euro (66 milioane buget total - dintre care 60 milioane finanțate de UE prin Instrumentul European de Vecinătate - ENI și 6 milioane euro cofinanțare asigurată de statele partenere).

Obiectivele și prioritățile programului

- *Obiectivul tematic 2: Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare*
  - Prioritatea 1.1 - Cooperare instituțională în domeniul educațional în vederea creșterii accesului la educație și a calității acesteia
  - Prioritatea 1.2 - Promovare și sprijin pentru cercetare și inovare
- *Obiectivul tematic 3: Promovarea culturii locale și protejarea patrimoniului istoric*
  - Prioritatea 2.1 - Promovarea și conservarea patrimoniului cultural și istoric
- *Obiectivul tematic 7: Îmbunătățirea accesibilității în regiuni, dezvoltarea transportului și a rețelelor și sistemelor comune de transport*
  - Prioritatea 3.1 - Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalier și instrumentelor TIC
- *Obiectivul tematic 8: Provocări comune în domeniul siguranței și securității*
  - Prioritatea 4.1 - Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și a accesului la sănătate

---

¹ Conform informațiilor prezentate pe site-ul Ministerului Fondurilor Europene

- Prioritatea 4.2 - Sprijin pentru activități comune în vederea prevenirii dezastrelor naturale și antropice, precum și acțiuni comune în timpul situațiilor de urgență
- Prioritatea 4.3 - Prevenirea și combaterea criminalității organizate și cooperarea poliției

Programul de cooperare interregională INTERREG EUROPE

Obiectivul strategic general al programului vizează îmbunătățirea punerii în aplicare a politicilor și programelor de dezvoltare regională, în principal a programelor din cadrul obiectivului privind investițiile pentru creștere economică și a locurilor de muncă și, dacă este cazul, a programelor din cadrul obiectivului CTE prin promovarea schimbului de experiență și a învățării de noi politici, în rândul actorilor de interes regional.

Aria de cooperare

- întreg teritoriul UE (28 State Membre)
- 2 State partenere cu statut special: Norvegia și Elveția;

Axe prioritare

- *Axa Prioritară 1 - Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare*
  - Prioritatea de investiții 1 (a) - îmbunătățirea infrastructurilor de cercetare și inovare (C&I) și a capacităților pentru a dezvolta excelența în materie de C&I și promovarea centrelor de competență, în special a celor de interes european;
  - Prioritatea de investiții 1 (b) - promovarea investițiilor în C&I, dezvoltarea de legături și sinergii între întreprinderi, centrele de cercetare și dezvoltare și învățământul superior, în special promovarea investițiilor în dezvoltarea de produse și de servicii, transferul de tehnologii, inovarea socială, Eco inovarea și aplicațiile de servicii publice, stimularea cererii, crearea de rețele și de grupuri și inovarea deschisă prin specializarea inteligentă, precum și sprijinirea activităților de cercetare tehnologică și aplicată, liniilor-pilot, acțiunilor de validare precoce a produselor, capacităților de producție avansate și de primă producție, în special în domeniul tehnologiilor generice esențiale și difuzării tehnologiilor de uz general;
- *Axa prioritară 2 - Competitivitatea întreprinderilor mici și mijlocii*
  - Prioritatea de investiții 3 (d) - sprijinirea capacității IMM-urilor de a crește pe piețele regionale, naționale și internaționale și de a se angaja în procesele de inovare.
- *Axa prioritară 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele*
  - Prioritatea de investiții 4 (e) - promovarea unor strategii cu emisii scăzute de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritorii, în special pentru zonele urbane, inclusiv promovarea mobilității urbane multimodale durabile și a măsurilor de adaptare relevante pentru atenuare;
- *Axa prioritară 4 - Mediu și utilizarea eficientă a resurselor*
  - Prioritatea de investiții 6 (c) - conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural
  - Prioritatea de investiții 6 (g) - sprijinirea tranziției industriale către o economie eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor, promovarea unei creșteri ecologice, a Eco inovării și a managementului performanței de mediu în sectorul public și cel privat.

Programul Operațional URBACT III

URBACT III utilizează resurse și cunoștințe pentru a consolida capacitatea orașelor de a formula strategii și acțiuni integrate pentru dezvoltare urbană pe obiectivele tematice ce corespund provocărilor lor.

URBACT nu investește direct în dezvoltarea urbană (construcția de drumuri sau parcuri tehnologice). În schimb programul facilitează schimbul și învățarea între reprezentanții aleși, ofițeri și alți actori cheie, contribuind la îmbunătățirea calității procesului de planificare și implementare a planurilor urbane integrate și a programelor naționale prin învățarea privind politicile de dezvoltare urbană durabilă, prin înființarea Grupurilor Locale de Sprijin și formularea de către acestea a Planurilor Locale de Acțiune. URBACT are ca țintă un impact indirect asupra implementării programelor operaționale naționale.

Axe prioritare

→ *Axa Prioritară 1 - Sprijinirea Dezvoltării Urbane Durabile*

- Obiectivul specific 1: Îmbunătățirea capacității orașelor de a gestiona politicile și practicile pentru dezvoltarea urbană durabilă într-o manieră integrată și participativă;
- Obiectivul specific 2: Îmbunătățirea modului în care sunt elaborate strategiile de dezvoltare urbană și planurile de acțiune în orașe;
- Obiectivul specific 3: Îmbunătățirea implementării planurilor integrate pentru dezvoltarea urbană durabilă;
- Obiectivul specific 4: Creșterea accesului profesioniștilor în domeniu și al actorilor implicați în luarea deciziilor la toate nivelurile (UE, național, regional și local) la cunoștințe și know-how din cadrul URBACT privind toate aspectele legate dezvoltarea urbană în scopul îmbunătățirii politicilor de dezvoltare urbană.

URBACT va lucra cu toate tipurile de orașe din Europa. Orașele vor avea oportunitatea de a utiliza noile instrumente propuse în cadrul Politicii de Coeziune.

În perioada de programare 2014-2020 URBACT III va susține orașele europene în schimbul și împărtășirea experiențelor legate de dezvoltarea urbană durabilă. URBACT III va completa activitatea Rețelei de Dezvoltare Urbană și va susține orașele în implementarea Articolului 7 al Regulamentului (UE) nr. 1299/2013 al Parlamentului European și al Consiliului pentru o abordare integrată a dezvoltării urbane durabile.

1.1.3 Programe naționale

Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL)

Programul Național de Dezvoltare Locală este un **program multianual**², coordonat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, prin care se pot accesa fonduri alocate bugetelor locale, de la bugetul de stat, destinate dezvoltării locale. Acest program vizează creșterea accesibilității la resurse și a calității vieții pentru toți locuitorii României.

Programul PNDL face parte dintr-o serie de instrumente de finanțare destinate dezvoltării locale. Programul Național de Dezvoltare Locală este cel mai important instrument de finanțare de la bugetul de stat.

---

² cf. art.1 alin.(1), din Ordonanța de urgență nr. 28/2013, cu modificările și completările ulterioare

Obiectivul general PNDL vizează echiparea unităților administrativ-teritoriale cu toate dotările tehnico-edilitare, de infrastructură educațională, de sănătate și de mediu, sportivă, social-culturală și turistică, administrativă și de acces la căile de comunicație, astfel încât pe termen mediu fiecare localitate să atingă standardele prevăzute de Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

În mod prioritar, programul finanțează:

- proiecte de infrastructură finanțate prin alte programe închise în prezent, a căror finalizare este necesară pentru respectarea unor angajamente asumate de România în cadrul Uniunii Europene;
- proiecte de infrastructură de dimensiuni reduse ca volum care nu îndeplinesc criteriile de eligibilitate pe programe cu finanțare europeană.

PNDL este compus din trei subprograme:

- Subprogramul „Modernizarea satului românesc”;
- Subprogramul „Regenerarea urbană a municipiilor și orașelor”;
- Subprogramul „Infrastructură la nivel județean”.

Sumele PNDL alocate de la bugetul de stat prin MDRAP reprezintă surse de finanțare complementare pentru bugetele locale.

În prezent, PNDL se concentrează pe patru tipuri principale de investiții: **drumuri județene, drumuri comunale, apă și ape uzate și infrastructură socială.**

PNDL cuprinde **12 domenii specifice de investiții**, respectiv:

- realizarea/ extinderea/ reabilitarea/ modernizarea sistemelor de alimentare cu apă și stații de tratare a apei;
- realizarea/ extinderea/ reabilitarea/ modernizarea sistemelor de canalizare și stații de epurare a apelor uzate
- realizarea/ extinderea/ reabilitarea/ modernizarea/ dotarea unităților de învățământ preuniversitar, respectiv: grădinițe, școli generale primare și gimnaziale, licee, grupuri școlare, colegii naționale, școli profesionale, școli postliceale, unități de învățământ special de stat;
- extinderea/ reabilitarea/ modernizarea/ dotarea unităților sanitare;
- realizarea/ extinderea/ reabilitarea/ modernizarea unor obiective culturale de interes local, respectiv biblioteci, muzee, centre culturale multifuncționale, teatre;
- construirea/ modernizarea/ reabilitarea drumurilor publice clasificate și încadrate, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, ca drumuri județene, drumuri de interes local, respectiv drumuri comunale și/sau drumuri publice din interiorul localităților;
- realizarea/ reabilitarea/ modernizarea de poduri, podețe sau punți pietonale;
- realizarea/ extinderea/ modernizarea platformelor de gunoi;
- realizarea/ extinderea/ reabilitarea/ modernizarea piețelor publice, comerciale, a târgurilor, oboarelor, după caz;
- realizarea/ extinderea/ reabilitarea/ modernizarea bazelor sportive;
- realizare/ extindere/ reabilitare/ modernizare a sediilor instituțiilor publice ale autorităților administrației publice locale, precum și a instituțiilor publice din subordinea acestora;

- construcția/ extinderea/ reabilitarea infrastructurii turistice dezvoltată de autoritățile publice locale ca instrument de punere în valoare a potențialului turistic local, pentru obiectivele de investiții aflate în proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale sau în administrarea acestora.

1.2 Parteneriat public - privat (PPP)

Parteneriatul public-privat a fost reglementat prin Legea nr. 178 din 1 octombrie 2010 care a suferit modificări și actualizări periodice. Deoarece s-a constatat că prevederile cuprinse în lege nu pot fi aplicate, aceasta a fost abrogată la 26 mai 2016, ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii.

Legea nr. 100 din 19 mai 2016 reglementează modul de atribuire a contractelor de concesiune de lucrări și a contractelor de concesiune de servicii, regimul juridic aplicabil acestor contracte, precum și anumite aspecte specifice în legătură cu executarea acestora.

Conform art. 2, alin (1) Scopul prezentei legi îl constituie:

- a) promovarea concurenței între operatorii economici;
- b) utilizarea resurselor în condiții de eficiență, economicitate și eficacitate;
- c) asigurarea integrității procedurii de atribuire a contractelor de concesiune de lucrări și de concesiune de servicii;
- d) asigurarea cadrului legal pentru atribuirea contractelor de concesiune de lucrări și de concesiune de servicii de către entitățile contractante

și alin. (2) Principiile care stau la baza atribuirii contractelor de concesiune de lucrări și de concesiune de servicii sunt:

- a) nediscriminarea;
- b) tratamentul egal;
- c) recunoașterea reciprocă;
- d) transparența;
- e) proporționalitatea;
- f) asumarea răspunderii.

Procedurile de atribuire prevăzute de prezenta lege se aplică concesiunilor de lucrări sau concesiunilor de servicii a căror valoare, fără TVA, este egală sau mai mare decât pragul valoric de 23.227.215 lei. Pentru concesiunile de lucrări sau concesiunile de servicii a căror valoare este mai mică decât pragul valoric menționat atribuirea se face cu respectarea principiilor generale prevăzute la art. 2 alin. (2), în condițiile și potrivit procedurilor reglementate prin normele metodologice de aplicare a prevederilor legii.

Legea cuprinde domeniile pe care se poate aplica, exceptările, reguli e participare la procedura de atribuire, reguli privind atribuirea contractelor de concesiune, reguli privind executarea contractelor de concesiune și anexele cu lista activităților ce fac obiectul lucrărilor și serviciilor.

Prin urmare, în conformitatea cu Legea 100/2016, Municipiul Suceava poate derula proiecte în parteneriat public-privat, pe domeniul economic și social. Legea nu se aplică serviciilor de interes general fără caracter economic.

1.3 Atragere fonduri private de investiții

Investiții de capital (*Private equity*) este un termen care înseamnă deținere de acțiuni la companii private (care nu sunt listate la burse).

Fondurile (companii) care se ocupă cu *private equity* sunt fonduri de investiții închise cu capital de risc, care se ocupă cu achiziționarea de acțiuni la companii private. După modul de realizare al obținerii de acțiuni, aceste fonduri se împart în trei mari categorii:

- Capital de risc- fonduri care finanțează pornirea companiilor sau finanțează companii mici în vederea dezvoltării lor
- Efectul de levier - fonduri se ocupă cu cumpărarea directă de acțiuni de la companii private prin realizarea unor oferte tentante
- Capital de expansiune - fonduri care se ocupă cu finanțarea companiilor mari și stabile, în vederea ajutării acestora de a se dezvolta, extinde sau restructura.

European Investment Project Portal (EIPP)

Proiectul Portalul European de Investiții (EIPP) este un portal web de brand nou care permite promotorilor de proiecte cu sediul în UE - publici sau privați - să ajungă la potențialii investitori din întreaga lume.

Proiectul o parte a planului de investiții pentru inițiativa Europei de a mobiliza investiții, de a promova creșterea economică și de a crea mai multe locuri de muncă în întreaga UE. Portalul răspunde dorinței investitorilor de a vedea mai multe oportunități potențiale de investiții ale UE într-o platformă de informare centrală.

EIPP este un facilitator: Finanțarea nu poate fi garantată pentru orice proiect depus. În același timp, depunerea unui proiect nu impune obligații legale, în contextul EIPP, asupra persoanei care depune proiectul.

Pentru a fi admis spre publicare pe portal, proiectul propus trebuie să:

- aibă un cost total de cel puțin 10 milioane euro;
- intre sub unul dintre sectoarele de pre-determinate înalt economice cu valoare adăugată (o alegere de până la două sectoare pentru fiecare proiect este disponibilă promotorilor);
- înceapă în termen de trei ani de la prezentarea lui;
- fie promovat de către o persoană juridică publică sau privată stabilită într-o țară UE;
- fie compatibile cu toate legile UE și naționale aplicabile.

Publicarea unui proiect poate fi refuzată din motive legale, reputaționale sau de altă natură.

Sectoarele predeterminate pentru care se pot depune proiecte sunt:

Cunoaștere și economie digitală

- cercetare, dezvoltare și inovare;
- infrastructura TIC, inclusiv în bandă largă;

- alte digitale, inclusiv conținutul și serviciile.

Uniunea energetică

- producția de energie din surse regenerabile;
- producția de energie convențională;
- eficiența energetică;
- infrastructura de energie electrică;
- infrastructura de gaz;
- extracția și rafinarea combustibilului;
- C&D energie.

Transport

- rețeaua transeuropeană;
- noduri multimodale;
- proiecte de mobilitate urbană;
- noile tehnologii și ecologizarea transporturilor;
- vehicule și sisteme de transport.

Infrastructura socială și altele

- capitalul uman, educația și formarea;
- sănătate;
- industriile culturale și creative;
- turism;
- infrastructura socială, economia socială și solidaritate.

Resurse și de mediu

- resurse naturale;
- agricultură și dezvoltare rurală, silvicultură și bio-economie;
- eficiența utilizării resurselor și protecția mediului, inclusiv Economia Albastră;
- schimbarea climei.

Fondurile de investiții din România sunt (conform <http://www.finantare.ro/catalog-fonduri-de-investitii-romania>):

1. Fondul Român pentru Eficiența Energiei

Fondul Român pentru Eficiența Energiei finanțează în condiții comerciale companiile din sectorul industrial și alți consumatori de energie pentru a le facilita adoptarea și folosirea

tehnologiilor de utilizare eficienta a energiei. Aceasta poate îndrepta economia către o scădere a intensității energiei și a emisiilor de gaze poluante sau cu efect de sera.

Principalele **caracteristici** ale Fondului Roman pentru Eficienta Energiei, ca instituție financiară, sunt:

- personalitate juridică independentă și autonomă;
- instituție financiară bazată pe cerere;
- reîntregirea fondurilor;
- parteneriat public-privat;
- portofoliu de investiții prudent;
- transparența și promovarea oportunităților în mod egal față de clienții eligibili;
- susținerea investițiilor făcute.

Aria de activitate

- Fondul finanțează în primul rând proiectul, fiind disponibil să accepte riscuri mai mari pentru clienții care propun proiecte fezabile de eficiență energetică;
- Fondul facilitează accesul la fonduri nerambursabile pentru finanțarea studiilor tehnice;
- Fondul negociază cu clientul condiții de finanțare avantajoase, sub nivelul costurilor de finanțare practicate pe piața financiar-bancară;
- Fondul oferă asistență tehnică pentru a identifica soluția optimă la nivelul clientului;
- Fondul este flexibil prin acceptarea unor scheme de garantare adaptate clientului, considerând garanții inclusiv constând în echipamentele achiziționate în cadrul investiției finanțate de F.R.E.E., cu condiția unui grad de lichiditate rezonabil al echipamentelor respective;
- Fondul adaptează finanțarea fiecărei investiții în parte: perioada de grație oferită clientului se adaptează perioadei de implementare a proiectului, astfel încât rambursarea să înceapă atunci când investiția generează fluxuri de numerar provenite, în principal, din economiile de energie realizate; graficul de rambursare se adaptează și el fluxului de numerar generat de investiție, Fondul acceptând chiar rate de rambursare inegale, adaptate sezonității beneficiilor realizate de client în urma investiției.

2. Fondul Romano-American pentru Investitii

Fondul Romano-American pentru Investitii este o corporatie americana infiintata in 1994 de Guvernul SUA si a carei misiune este sa promoveze libera initiativa si spiritul antreprenorial in Romania prin investitii si imprumuturi pe termen lung destinate intreprinderilor mici si mijlocii. In general, sumele investite variaza intre 850.000 si 5.000.000 USD si chiar peste pentru fiecare beneficiar, dar Fondul poate participa sau aranja co-finantari pentru sume mai mari. Fondul a stabilit programe speciale pentru sume mai mici.

Acest fond sustine initiativele antreprenoriale din Romania prin intermediul a trei programe de finantare:

- Fondul de Investitii pentru Intreprinderi Mici si Mijlocii (FIIMM);
- Programul de imprumuturi Mici si Mijlocii (PIMM);

- Programul de Micro-imprumuturi (PMI).

3. GreenLight Invest este un fond de investitii privat, infiintat in anul 2009, care opereaza in Uniunea Europeana si in tarile selectate din Europa Centrala si de Est.

4. ORESA Ventures

ORESAs Ventures, firma de investitii specializata pentru tarile din Europa Centrala si de Est, a fost infiintata in 1996. ORESAs Ventures urmareste sa investeasca in firme private ale caror management are o strategie de dezvoltare bine conturata si care au potential de a deveni lideri in domeniile lor de activitate intr-o perioada de 3 - 5 ani. Managementul ORESAs Ventures ofera credite de 1 milion \$ firmelor private cu management competitiv si potential de crestere. De asemenea, ofera firmelor in care investeste, cosultanta de specialitate in domeniile financiar, marketing si management strategic. De asemenea, ORESAs Ventures este dispusa sa co-investeasca alaturi de parteneri strategici sau financiari si poate prelua fie o parte mica, fie una mai substantiala din capitalul social, cu conditia sa nu detina o pozitie majoritara.

Domeniul de activitate:

- bunuri de consum;
- distributie sau comert cu amanuntul;
- produse farmaceutice;
- servicii de sanatate.

5. ACEE II - Advent Central and Eastern Europe II

Fondul a fost infiintat in 1998 dupa ce Advent Central and Eastern Europe I deja investise 70 mil USD in aceasta regiune. Managementul firmei este detinut de Advent International. Noul fond de 200 mil USD a fost deschis pentru a acoperi oportunitatile existente pe piata Europei Centrale si de Est. Din aceasta suma, 60 mil USD sunt rezervati pentru Romania. Advent International ofera credite pornind de la 5 milioane \$, preferand companiile stabile, care pot demonstra ca au fost, sunt si vor ramane profitabile.

Criteriile de investitii sunt: dezvoltarea unei afaceri cu mare potential de reusita, care necesita capital mai mare de 5 mil USD, care are o buna echipa manageriala, bune perspective de crestere, din care sa iasa in maxim 5 ani prin oferta publica sau prin vanzare catre un investitor strategic sau chiar catre detinatorul initial al capitalului. Fondul nu investeste in afaceri noi, in bunuri imobiliare, tutun, bauturi alcoolice sau arme. Cele mai importante investitii au fost facute in Bere Ciuc, Grivita International, Haber International, Mobifon, Monopoly, Europlakat. Tipul investitiei: capital privat.

6. American International Group New Europe Fund

AIG New Europe Fund (American International Group) are un capital disponibil de peste 310 milioane USD si in general investeste in proiecte cu sume cuprinse intre 10 mil USD si 30 mil USD in companii care-si pot demonstra profitabilitatea. Rata de restituire a creditului este de 35% anual. Fondul prefera achizitii de actiuni nou emise dar si cele existente deja. Fondul

cauta sa iasa din investitie in timp de 3 pana la 5 ani prin vanzare catre un investitor strategic sau oferta publica. Investitii semnificative: MobilRom, Luxten.

7. Black Sea Fund

A fost infiintat in August 1998. Este al patrulea fond administrat de Global Finance si este afiliat la Greek Latzis Group. Black Sea Fund este succesorul Euromerchant Balkan Fund, administrat de Global Finance International Ltd. Euromerchant Balkan Fund, avand disponibili pentru Romania 12 mil USD a investit pe larg intre 1996-1998 in companii precum Delrom, Axxon Romania, Moara Loulis, Neoset si Romcolor. Black Sea Fund, are un fond disponibil pentru Romania de 62 mil USD. Capitalul deja investit este de 14 mil USD. Investitiile au fost facute in companii precum Queen, Delrom si Star Foods. Principalele criterii de investitii sunt: minimum 2 mil USD necesari pentru investitia respectiva, pozitie minoritara activa, participare alaturi de un partener strategic, pozitie semnificativa pe piata si un management de calitate. Nu exista preferinta pentru un sector anume dar exclud investitiile in alcool, tutun si industria de armament. Tipul de investitii: capital privat.

8. K+ SME Romania Fund

Avand suport financiar din partea SENTER, Agentia Executiva a Ministerului Olandez al Economiei, K+ a lansat SME Fund (Small and Medium Enterprise Fund) in Romania. Fondul si-a orientat activitatea asupra IMM-urilor cu experienta in export si a celor care au identificat anumite oportunitati pe piata locala. Fondul a fost infiintat de Dutch Joint Stock Company (BV). K+ este managerul fondului. Capitalul atras pana acum depaseste 2.4 mil Euro. in viitor se asteapta ca acesta sa depaseasca 15 mil Euro. Fondul este finantat de 10 investitori privati cu experienta cuprinzatoare in mai multe sectoare.

9. Romanian Reconstruction Capital

A fost creat in 1997 iar managementul companiei este detinut de IFG International Ltd. Capital SA administreaza fondul in Romania. Valoarea fondului disponibil pentru investitii este 7 mil USD. Pana acum au fost deja investiti 3 mil USD. Fondul urmareste sa investeasca mai ales in companii cotate la bursa si pe Rasdaq. Investitia pe proiect variaza intre 0.5 si 1.5 mil USD. Principalele investitii facute pana acum sunt: Electroaparataj, Alimentara Cluj si alte companii listate la bursa. Tipul investitiei: companii listate la bursa sau nou privatizate.

10. SOLO FUND

Finantator: Fonduri investitii si garantare a creditelor - SOLO FUND
Domeniu: dezvoltare economica

Tip finantare: Credit rambursabil

SOLO FUND este un fond de investitii administrat de Global Business Group (GBG). Capitalul GBG este de 20 milioane USD din care jumătate este destinat activitatilor din Romania. Companiile tinta sunt cele private sau de stat din domeniul imobiliar.

11. SEAF Trans-Balkan Romania Fund

Fondul a inceput sa activeze in Romania in martie 2001 prin preluarea activitatilor fostului K+ Venture Partners Fund. Managementul celor 8 milioane USD este asigurat de Small Enterprise Assistance Funds LLC ('SEAF'), o companie americana specializata in investitii in IMM-uri din piete care au nevoie de capital. Principalii finantatori sunt International Finance Corporation, FinnFund, Norfund, Black Sea Bank for Trade and Development, Governments of Holland, Switzerland and Germany. Marimea medie a investitiilor facuta de fond este de 400 000 USD dar poate varia intre 100 000 USD si 1000 000 USD. Fondul este interesat de companiile cu mare potential de crestere in care se prefera a se detine 25-49% din actiuni. Tipul de investitie: participare la capital combinat cu imprumuturi convertibile. Momentan sunt incluse in portofoliu companii de software, distributie si vanzari cu amanuntul.

12. F&C Bank

Grupul de investitii Foreign & Colonial are in administrare 68 de milioane USD pregatiti pentru a fi investiti in Romania. Fondul doreste sa investeasca 80% din capital in companii listate. Fondul este sustinut de investitori din Marea Britanie, Europa si Orientul Mijlociu.

13. Global Finance

Global Finance este o firma independenta de investitii. Global Finance International Ltd. ofera credite de 2-3 milioane \$ adresandu-se companiilor mature si care detin cel putin 40% din actiuni; se solicita de asemenea o cifra de afaceri de minim 6 milioane de dolari.